

Szóllósi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2002. január

BUZÁS ANDOR:

A HÉTKÖZNAPOK NAPLÓJÁBÓL

TÉLI MARGIT

A Tv-Híradó egymást zaklatottan váltó képei alól le kell vennem a hangot, mert csörög a telefon. Bemorrantom a nevemet, de egy öregember valahonnan e röpke két szóba is belevág: - Hogy én már mennyit kereslek Margit! Alighanem jól megöregedett ez a Margit, ha a hangját össze lehet téveszteni az enyémmel. Téves – mondom. – Nem lehet! – Szögezi le az öreg. Erre a fecnire írtam föl, és ő maga mondta a számát. - És mennyit mondott? Ahogy kisilabizálja a számsort, különös panasz-dallamot rak rá: egy konokul mérges „négy” után halkuló bosszúság itatja át a többi számot, hogy a legutolsó, a nulla csüggettsége valami árva csöndbe merüljön már. Most értette meg, hogy Margit, úgy látszik reménytelenül elkeveredett a világ fölösleges számai között. – Pedig most van a születésnapja – mondja. Közlöm vele az én számomat, mert egy bütykös ujj ugye könnyen elcsusszan a tárcsán. Eh – mondja vissza – nem érdekel engem a maga telefonja! Eddig csak bosszantott az öreg, de most már kezdem megkedvelni: milyen igaza van, mit okoskodom én itt, ha nem vagyok képes útbaigazítani Margit-hoz. Aztán tört, kapkodó félmondatokban elkezd beszélni a hajdani lányról, aki, ha most jól meg-gondolja, mindig is hazudozó volt, ugratós kedvű, dévajon kacér, talán, mert egyszer meghuzigálta a copfját, hiszen mögötte ült az öreg iskolában, a padok zöldre voltak festve, és már akkor lepattogzott mind, amikor ő először beült balról a másodikba. – Biztos már kidobálták azokat is – mondja. – Most itt ülök a keresztlányom előszobájában a telefonnál. Addig telefonálhatok, amíg kifőzi a kávé, és akkor már nincs hova mennem, mert nincs több ismerősöm-rokonom, akinek telefonja lenne. A Híradó barlangi kábulatukból fölriasztott, rongyokba csavarodott burnuszosok arcát mutatja, ahogy szemükbe csap a fény, s tekintetükben a kialudt mánia tüze után már nincs más, mint az üres, dermedt világ értetlen elfogadása. Az öreg-

ember a képek alatt a maga barlangjáról beszél. Neki-nekidurálódnak mondatkezdetei, hogy a dac hangsúlyát a következő szóban valami riadalom torpantassa meg, mintha meg-megugró szavai megannyi tétova, de makacs kéznyújtás lenne valami tiltott, de ellenállhatatlanul vonzó dolog felé, tudva-sejtve, hogy rácsaphat erre a kézre a világ, a valóság, vagy egy őt figyelő idegen is. Hol találak meg neki, te hazudós Margit? Olyan hideg van kint, hogy a madáretetőn már nem verekszik, hanem összebújva gubbaszt a csörögő veréb és az elegáns cinege is. A Híradóban most emelnek föl egy fagyott hajléktalant. Tudod mit, te lehetetlen asszony? A szemedbe mondom: nem is voltál te soha, Margit! Tétova emlékből és lélekhasogató hiányból rakott össze az árvaság, és súlyosabb-élőbb valósággá alkotott, mint e pillanatban a világ minden Isten-teremtette eleven, lélegző asszonya. Akkor virágozol ki teljességében, télbe foszló fehér hajaddal, amikor az öregember majd kilép az utolsó telefonos ismerős ajtaján, hogy aztán csalfa bújócskával örökre elillanjan közegedbe, a semmi-be. Te papírfecnikből és hazug számokból bütykös ujjakkal összefusizott angyal, legalább engem hagytál volna békén, hiszen írni akartam éppen valamit a Rádióba, amint lekapcsolom a Híradót.

Gondolatok 2002 elején

Ismét lapoztunk egyet a naptárban. Mi középkorúak, és a nálunk idősebbek némi aggodalommal gondolunk a kimért időből egyre fogyó hátralévő évekre, a fiatalok viszont nyilván kevésbé foglalkoznak a kimeríthetetlennek tűnő keretből egy évvel megfogyatkozott idővel.

Visszagondolva az elmúlt esztendőre, elmondható, hogy a Zsongorkó Baráti Kör tagsága mozgalmas időszakra tekinthet vissza. Háliságunk ez a mozgalmas időszak, a sokféle programnak, túlnyomórészt kellemes eseménynek tudható be. A teljesség igénye nélkül gondoljunk csak a kirándulásokra, köztük a maradandó élményt nyújtó horvátországi, a jó hangulatú családi estre, a nyugdíjasok számos szereplésére, az ünnepekre. Itt ragadom meg a lehetőséget, és ismételten köszönetet mondok azoknak a munkájáért, akik ezeket a programokat lehetővé tették szervezéssel és lebonyolítással együtt – nem kímélve idejüket és erejüket. Csak remélni tudjuk, hogy ebből a lelkesedésből erre az évre is futja – mert biztosan szükségünk lesz rá.

Programjaink egy részét nem csak tagságunknak, hanem községünk többi lakójának is rendeztük. Reméljük jól érezték magukat velünk, s máskor is velünk tartanak.

Nem szabad elfeledkeznünk azokról sem, akik – anyagi és egyéb – támogatásukkal ezen programok lebonyolítását lehetővé tették: mindenekelőtt a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kht, a Nyugat-Mecseki Társadalmi és Információs Társulás, a Paksi Atomerőmű, és a Mecsekérc Környezetvédelmi Rt., valamint a községben működő kisvállalkozások, egyéni vállalkozók és magánszemélyek önzetlen támogatására gondolok, s csak azért nem említek neveket, hogy közülük valaki méltánytalanul ki ne maradjon. Szeretnénk, ha támogatási lehetőségeik idén is megmaradnának, és adakozó kedvük sem csökkenne.

2002-ben is szeretnénk tagságunknak változatos programokat szervezni, azzal, hogy a lehetőségekhez képest azokon minél nagyobb számban részt vehessenek mások is. Ugyanígy a falu javára végzett munkában sem csak tagságunkra számítunk. Felhívunk minden jóakarató falubelit, működjön közre községünk csinosításában, a köztulajdon megóvásában, környezetünk és a természet megvédésében. A Baráti Kör erejéhez mérten ebben az évben is kiveszi részét ebből a tevékenységből úgy a szervezést, mint a végrehajtást illetően.

2002 a választások éve is lesz. Tavasszal országgyűlési, ősszel önkormányzati választások lesznek. A választópolgárok számára ez a számvetések ideje: a felelős választó ilyenkor gondolja végig, hogy a négy évvel ezelőtti ígéretekből mit valósított meg a képviselők, s mi maradt csak ígéret. Gondolatban elmarasztalja, vagy elismeri választottja tevékenységét, s véleményét az új választások eredményei tükrözik. A valós választói vélemény érvényesülését azonban csak a minél nagyobb arányú részvétel biztosítja, ezért hívjuk már most fel a választók figyelmét a részvétel fontosságára.

Azt hiszem, egy kissé előreszaladtunk az időben, pedig éppen hogy csak elmúltak az ünnepek. Kívánunk a Baráti Kör tagságának, kedves olvasóinknak és minden falubelinek eredményekben gazdag újévet, jó egészséget és sok boldogságot.

Holota Jenő elnök

Nyugdíjak

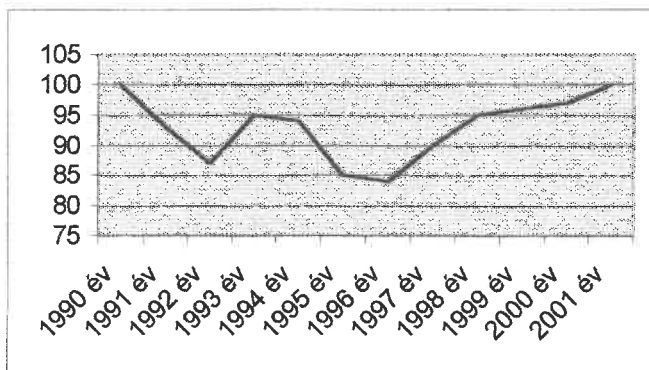
Manapság egyre többet hallunk politikusok szájából a nyugdíjasok helyzetéről, nyugdíjuk mértékéről, annak emeléséről.

„A nyugdíjrendszer a legnagyobb olyan társadalmi elosztórendszer, amely az elmúlt tíz esztendőben sem tudott megszabadulni a széthulló szocializmus előidézte pénzügyi csőd és káosz terhes örökségétől. Esetlegesen kudarca az ország gazda-

Volt az elmúlt évek során olyan időszak, amikor a nyugdíjak 12%-ot is veszítettek értékükből. Ezzel szemben mára már a nyugdíjak vásárlóértéke eléri és meg is haladja az 1990-es szintet.”

A 70-es éveim vége felé járok. Sok nyugdíjas panaszkodik, hogy kevés a nyugdíja. Az enyém se sok, 37 ezer forint havonta, de be tudom osztani. Meg van egy kiskertem néhány baromfim, onnan is kerül ez-az. Mindenre jut, ami kell. Meg van a tüzelőm, az élelmem, ruházkodásra is fordítok időnként. A gyógyszereim elég drágák, de meg tudom venni magamnak. Szerintem az utóbbi pár évben egy kicsit többre elegendő a nyugdíjam, mint azelőtt. Még az árvízkarosultaknak is adtam egy kis összeget. Ha több pénzem lenne, azt az unokáimnak adnám, mert lehet, hogy a nyugdíjasoknak nehéz, de a fiataloknak, a gyerekeket nevelőknek szerintem még nehezebb. Ezért aztán szerintem inkább azokat kell segíteni. Én még a romagyerekeket is támogattam, el is szoktam menni a rendezvényeikre, megvettem a belépőt, tomboltam. De csak azt kell segíteni, aki rendesen tanul is közülük. Mi öregek azt gondoljuk, mi már sokat dolgoztunk, sokat tapasztaltunk, mi vagyunk a legokosabbak. Pedig nyugdíjas korában az ember már fáradt, mindenféle nyavalyái vannak. Ezért aztán nem biztos, hogy a legjobban látja a dolgokat, ha elégedetlenkedik a fiatalabbakkal, a környezetével, a sorsával. Nem biztos, hogy igaza is van. Én elhiszem, hogy sok nyugdíjas sorsa nem a legjobb, de túl sok a panaszkodó. Én jól megvagyok, ha a családomban békesség és egészség van.

KÓ-PO

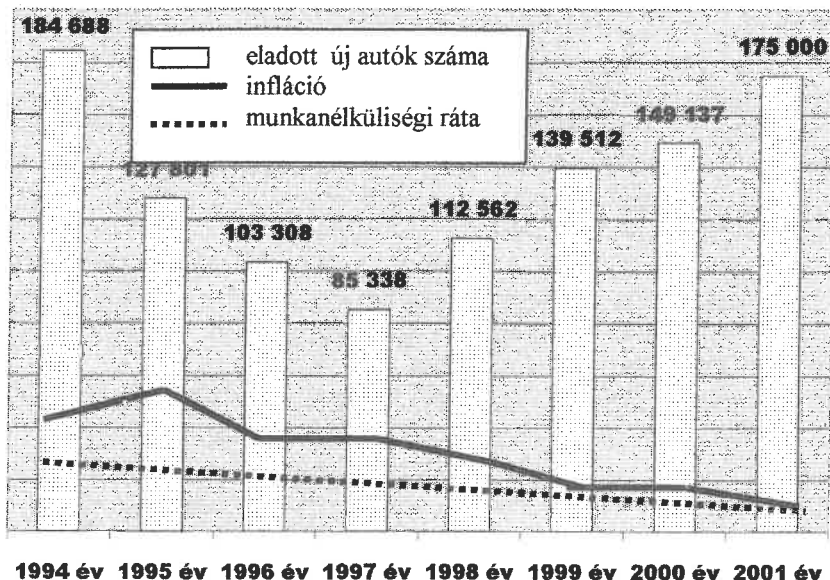

ságának egészét is fenyegetné. A nyugdíjak, a nyugdíjrendszer ügye tehát fontos nemzetgazdasági kérdés. De a nyugdíjasok – szüleink, nagyszüleink élete – nemzedékünk számára erkölcsi és személyes, emberi felelősség kérdése is.

A nyugdíjrendszer több mint három millió polgár ellátásáról hivatott gondoskodni. Olyanokról, akik egy élet tisztességesen elvégzett munkája után az őket megillető biztonságos és szeretetben leélhető nyugdíjas évekre vágnak.

Autósrovat

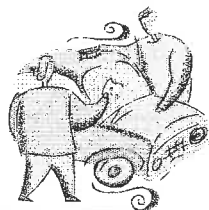
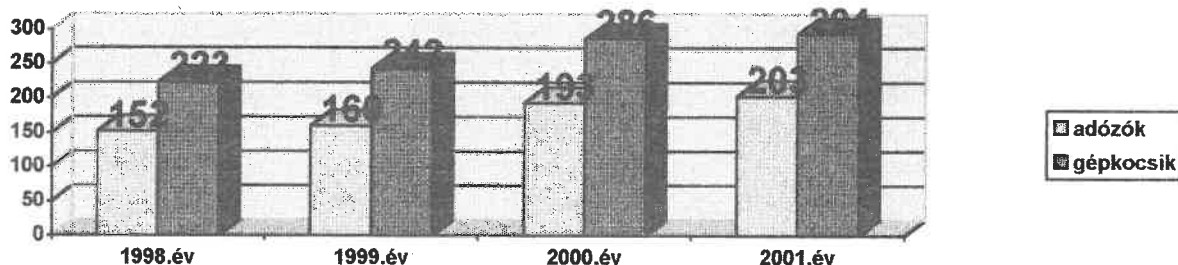
2001 évben ismét emelkedett az eladott új autók száma. Az évvége előtt az autókereskedők adatai szerint 175 ezer-nél több új autót vásároltak a magyar polgárok. A 2002 év elején új közlekedési szabályok is életbe léptek.

1994 év 1995 év 1996 év 1997 év 1998 év 1999 év 2000 év 2001 év

Forrás: KSH/Autókereskedők szöv. illetve a Polgármesteri Hivatal.

A gyermekek biztonsága érdekében kötelező a gyermekülés 12 éves korig, illetve a gyermek 150 cm-es magasságáig. A rendelet csak azokra a gépjárművekre vonatkozik, amelyekbe az ülést rögzítő biztonsági öv beszerelhető. Új táblák is megjelennek a hazai utakon, például a hólánc kötelező felszerelését előíró tábla. Emelkedtek az autópályadíjak. Az állami fenntartású M1 és M3 pályákon a heti matricáért az eddigi 1400 helyett 1500 forintot kell fizetni, míg a havi matrica 2500-ról 2600-ra emelkedett. A nem állami M5-ös pályán: egy út Budapesttől Kecskemétig 1820, Kiskunfélegyházáig 2250 forintba kerül 2002-ben. Az M7-es jelenleg még ingyenes. Az újév elejére régóta nem tapasztalt szintre, 200 forint alá csökkent a benzin ára. A 20 dollár körüli világpiaci kőolajárak következtében az üzemanyagárak január második feléig nem emelkedtek.

Kővágószőlősen az elmúlt négy év alatt a gépjármű-tulajdonosok számát és a járműállományt tekintve mintegy 30%-os emelkedés történt. A világos oszlop a gépjármű-tulajdonosok, a sötét oszlop a gépjárművek számát jelzi. Például 2001-ben ötveneggyel több járműtulajdonos volt, mint 1998-ban. A statisztika nem tesz különbséget a magán- illetve vállalati járművek, valamint a személy- és haszonjárművek között. Jelentős az év közbeni járműcsere is, ez azonban a statisztikából nem látszik.

11,6 SZÁZALÉKKAL NŐTT A MAGYAR AUTÓPIAC

173 714 személyautó és könnyű haszongépjármű kelt el Magyarországon 2001-ben. Ebből 148 000 volt személygépkocsi. A személyautópiac bővülése 11,6 százalékos, ami hajszálnyival jobb a várakozásnál.

A piac 43 százalékát tették ki a kisautók, közel 64 000 kelt el belőlük. A tavalyelőttinél alacsonyabb az alsó középkategória 32 százalékos aránya. A vásárlóerő biztató növekedését mutatja, hogy bővült a klasszikus családi autók, a középkategóriás kocsik aránya.

Továbbra is a Suzuki Swift a legnépszerűbb autó a magyar piacon 21 600 darabos eladással. Kedvelt a korszerűbb Wagon R+ is. Az Opel Agila testvérmodelljéből 6500-at vásároltak meg hazánkban tavaly.

A családi autónak használt alsó középkategóriás kocsik között az Opel maradt a piacvezető. 9185 Astra Classic és 6664 második sorozatú Opel Astra kelt el hazánkban. Második a

VW Golf, Bora és a Beetle 4584 darabban a tavalyelőtti 5594-gyel szemben. Harmadik, 2000-hez viszonyítva 26 százalékos plusszal a Ford Focus. Szinte berobbant a piacra a Peugeot 307. Június óta 1219 darab talált gazdára a típusból.

A középkategóriás prémiumautók között jó eredményt ért el a Volvo. Az S60 értékesítésének első teljes évében 284-et adtak el belőle, az S40-V40 párosból 661-re találtak vevőt. Ebben szerepe volt az autókiallításához kapcsolódó őszi akciónak és az S40 eleve kedvező alapárának. A középkategória vesztese a cégautóként népszerű Opel Vectra, mivel tavaly csak 1005 kelt el belőle az azt megelőző évi 1500-zal szemben. A B-kategória nyertese pedig a Ford Mondeo: 1802-t vásároltak belőle a tavalyelőtti 740-nel szemben.

Forrás: Internet; VEZESS. Hu honlapról.

A nyugdíjas klub hírei....

A 2201-es év utolsó klubdelutánját dec. 15-én tartottuk, amikor az ó-év búcsúztatónk tennivalóit beszéltük meg (az állandó témák után) – melyet dec.29-re terveztünk. Egy nagyon sajnálatos haláleset miatt ezt a dátumot áthelyeztük 2002. jan. 12-re, így már az újesztendő köszöntése is aktuális volt. A főzésre ismét Hatvaniné Irmuskánk vállalkozott, felajánlva e célra otthonát. Segítői voltak: Turánné Jucika, Póláné Piroska, Farkas Gáborné Ilonka, Zádorniné Etelka. Itt készült a finom húsleves és a fasírozott. Horváth Józsefné Karolánk, szintén az otthonában Farkasné Irénkénkkel, Hajdúné Ilonkával vállalták a köretet, amely rizs volt zöldborsóval (rizibizi) és a sütetést. Finom fánkot és lángost sütöttek, a lángoshoz fokhagyma és tejföl specialitás volt. Tagjaink, akik nem tudtak részt venni a munkában, italokkal járultak hozzá az ünnepi hangulathoz. Így Varga Feri bácsi, Scherzcl József-Balogh Györgyné

Katóka, Ádám Győzőné Ilonka, Bozóné Piroska, aki egy tálca süteményt is hozott és a rádióját sok hangulatos hangszalaggal, így a zene sem hiányzott. Szponzorunk Kadia György volt, aki a szükséges hűsmennyiséget ledarálva a rendelkezésünkre bocsátotta. Köszönjük. Horváth Jenő és felesége sajnálatunkra egyéb program miatt nem tudtak velünk tartani, de küldtek számunkra pezsgőt, melyet szintén megköszönünk. Az ebédet pontban egy órakor tálaltuk. Sándor Tibor újévi jókívánságaival köszöntötte a tagságot és az újévet, majd Scherzcl József mondott el egy újévi versikét.

Ebéd után kötetlen beszélgetések, dalolások jellemezték a délutánt, amely este hétkor fejeződött be.

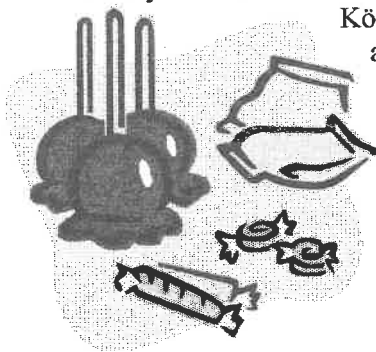
Visszakanyarodva decemberre, énekkarunk 18-án, 19-én és 20-án három szociális intézményben adott karácsonyi műsort az otthon lakóinak, gondozottjainak. Dec. 20-án karácsonyi ünnepi műsor keretén belül és a Pécsi Nyugdíjas Egyesület által két tagunk ajándéktulványban részesült. Köszönjük.

December 23. Idősek karácsonya.

Kövágószőlős Önkormányzata – mint minden karácsony előtt – megvendégelte a 60 év feletti lakosokat. A műsort az ÁNK óvodásai és tanulói adták, igazi karácsonyi hangulatot alapozva meg kedves előadásaikkal, még kedvesebb megjelenésükkel. Sok idős vendég nevében szeretném megköszönni az óvó néniknek és Márta tanár néninek a fáradozását és azt a szeretetet, amellyel betanították és átadták nekünk műsorukat.

Köszönjük az Önkormányzatnak a megvendégelést, a különlegesen szép asztali dekorációt, és köszönjük mindenki munkáját, aki tett értünk, és akik velünk voltak, hogy egy szép, meghitt délutánt együtt tölthettünk.

Dani Béláné
klubvezető

Újesztendő hajnalán

Megjött az új, merengve áll
A hegynek támaszkodva már
Gondolkodik az életen
Milyen legyen, most mit tegyen
Hóborította néma táj
Kérdésre választ nem talál
Csak a kis patak döngicsél
Jege alatt vizet cserél

Múltak aranyló mérlege
Hol milyen súllyal van tele
Merre billen a gépezet
Ha felé nyújtok két kezét
Oda, hol béke, s nyugalom
Boldogság ül az arcokon
Netán oda, hol félelem
Fellelhető, mint lételem

De kél a fény, a napsugár
Nincs idő támaszkodni már
Mi elmúlt, volt, az marad
Ki nem vet, az nem is arat
Reményt vetni legjobb talán
Így újesztendő hajnalán
Ápolgatni egy éven át
És várni az élet-csodát!

1998. Mánfa
Imri Lajos

Három hónapos zsemleszínű kan kiskutya,
magyarvizsla anyától

Ingyen elvihető!

Érd. Bozóék, Hősök
tere 5.

Tudja-e Ön?

- ❖ Hogy a szilikózis olyan tüdőbetegség, melynek keletkezésében a tartósan belélegzett, igen apró ásványi porok játszanak szerepet. Ezért gyakran fordul elő bányászoknál, de más szakma esetén is jelentkezhet, például márványfeldolgozók, sírkövesek. Környékünkön is nagyobb számban fordul elő volt uránbányászoknál. A szénbányászok hasonló betegsége a szaknyelven antrakózisnak nevezett kór.
- ❖ Hogy fentiek miatt a szilikózist foglalkozási betegségnek tartják. Ezért egy bizonyos fokú károsodás esetén a dolgozó kártérítésre jogosult.
- ❖ Hogy a belélegzett por egy része a hörgőkön keresztül a nyálkával kiürül. A ki nem ürülő por a tüdőben a kötőszövet felszaporodását, a lélegző tüdőfelület csökkenését okozhatja. Érdekes módon az emberek eltérő módon reagálnak a szilíciumtartalmú porokra. Vannak, akik több évtizedes bányamunka után sem betegszenek meg, másoknál 8-10 év után kialakul a baj. A kialakult betegséget meggyógyítani nem lehet. Néha hosszú ideig nem romlik, egyforma állapot áll fenn. Máskor a folyamat gyorsabban vagy lassabban halad előre. Kezeleni csak a velejáró tüneteket, szövődeményeket lehet.
- ❖ Hogy a szilikózis önmagában kevés tünettől jár. Egyedüli jelzője a száraz köhögés lehet. Ha a tüdőfelület jelentősen csökken, nehézlégzés is mutatkozik. Ezeket a tüneteket azonban sokkal gyakrabban a velejáró hörghurut és tüdőtágulat okozza. Ezek az utóbbi betegségek azonban bármilyen foglalkozási ág esetén gyakoriak, szinte népbetegségnek számítanak.
- ❖ Hogy a szilikózist kimutatására többféle vizsgálati lehetőség van. Ilyen a röntgen, a légzésfunkciós vizsgálat, a hörgőtükrözés, a CT és a tüdőszövet kimetszéses vizsgálata. Ezen vizsgálatok alapján a szilikózist súlyossági fokozatokba sorolják.
- ❖ Hogy viszonylag komoly betegség esetén is kielégítő életminőséget lehet elérni. Ha azonban a beteg egész életében a bányamunka mellett egészségtelen életmódot is folytatott, gondolok itt a dohányzásra, alkoholizálására, akkor a szilikózishoz társuló, egymást rontó betegségek súlyos egészségkárosodáshoz, esetleg halálhoz vezetnek. Jól megfigyelhető, hogy az egyébként egészségesen élő, magukra vigyázó bányászok a szilikózissal is tisztességesen élnek meg.
- ❖ Hogy az előbbieken alapján a súlyos fulladást, köhögést, szívelváltozásokat, gyakori hurutot főleg nem a szilikózis, hanem a mellette fennálló idült hörghurut okozza. A tüdőgyógyászokat gyakran éri vád, hogy nem állapítanak meg súlyos szilikózist, és ezzel a beteg kártérítéstől esik el. A szakember csak azt tudja megállapítani, amit a vizsgálóeszközök kimutatnak. Szerintem az orvosnak semmi oka nincs arra, hogy ne a valós állapotot véleményezze.

Dr. Pallós Zoltán háziorvos

Helyreigazítás

Az előző számunkból részben figyelmetlenségéből, részben technikai okokból néhány sor kimaradt, illetve nem jelent meg. A hibákért elnézést kérünk.

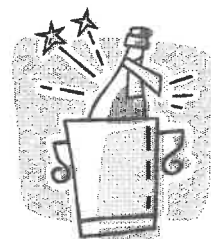
„A nyugdíjasklub működése 2001-ben dióhéjban” című cikk helyesen.

...Vendégül köszöntöttük Holota Jenőt a ZSBK elnökét és feleségét, Sándor Tibort a ZSBK ügyvivőjét és tiszteletbeli klubtagunkat, Jónás Józsefet Cserkút polgármesterét és feleségét, Lévai Sándort Kővágótöttös polgármesterét és feleségét.....

Így szponzoraink voltak..... Körösné kiskunfélegyházi lakos, aki örölt pirospaprikát ajándékozott a klubnak fennállásának 7. évfordulóján készített ételhez, Horváth Jenő klubunk állandó támogatója.

KENGURU költöztetés, fix, billencs, konténeres, multikár, gófyadarus
15 éve a lakosság szolgálatában
TEHER: 1-10t. Telefon: 256-500

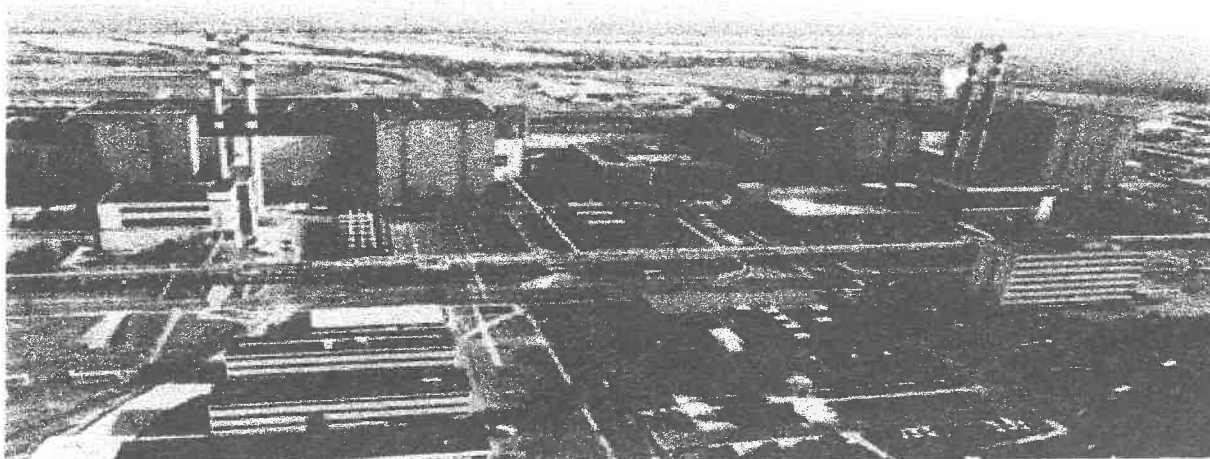
Boldog újévet kíván
minden kedves vásárlójának a
„Mini vegyes” üzletvezetője
Horváth Lászlóné

Szöllősi Hírek

Készült 500 példányban. Felelős kiadó: Holota Jenő, Felelős szerkesztő: Sándor Tibor, Szerkesztőség: Kővágószőlős, Széchenyi út 4/1, Nyomdai munka: Agora Nyomda Pécs

Üzemlátogatás a Paksi Atomerőműbe

A Zsongorkő Baráti Kör Környezetvédelmi Munkacsoportja lakossági tájékoztatás céljából 2001. december 13-án üzemlátogatást szervezett a paksi atomerőműbe. A Baráti Kör fennállása óta ez volt a harmadik paksi üzemlátogatás. A meghirdetett kirándulásra 45 személy jelentkezését tudtuk fogadni, elsősorban azokat, akik még nem látták az erőművet.

Az 1982-ben beindított, és 1987-ben már négy reaktorral működő erőmű megtekintése nem csak a kövágószőlősiek számára, hanem országosan is még mindig az újdonság erejével hat. Ezt bizonyítja, hogy a látogatás időpontját megelőzően egy hónappal előbb kell jelentkezni.

Az atom szó meghallása az emberek tudatában általában a félelemmel társul, az atombomba és pusztító erejének képei jelennek meg a képzeletben. Ma már mindenki tudja, hogy az atom erejének békés célú felhasználásában milyen óriási előnyök, lehetőségek vannak, de az atomerőműi balesetek és azok évekig elhúzódó hatásai miatt, ezek félelemmel társulnak.

Vezetők a Paksi Atomerőmű élén

A Paksi Atomerőmű élén az elmúlt évtizedben többször történt változás 1991-ben váltották le az első vezérigazgatót, *Pónya Józsefet*, aki 1979-től irányította a vállalatot. 1991-1994 között *Petz Ernő* vezette az erőművet. 1994 decemberétől *Szabó József* volt a vezérigazgató, egészen 1998 decemberéig, amikor az új kormány *Nagy Sándort* állította az erőmű élére. Valamennyi változás eddig kormányváltáshoz kötődött. Az elmúlt időszak váltásai során eddig mindig olyan ember került az atomerőmű élére, aki korábban is már ott dolgozott, és jó szakembernek számított. Nagy Sándor például vezérigazgatói kinevezéséig az erőmű biztonsági ügyekért felelős vezetője volt.

Szakértők úgy vélik, hogy egy atomerőmű esetében komoly veszélyekkel járhat, ha a vezetőség nem „szakemberekből áll”, nemzetközi tapasztalatok mutatják, hogy a gyakori személyi változások gyengítik a biztonságot, valamint nem helyes, ha a politika elsőbbséget élvez a szakmai hozzáértéssel szemben.

/Forrás: Antimukleáris hírlevélből./

Ezen előnyök kihasználásának megtekintése, a félelmeink leküzdése, vagy megerősítése és az atomerőművek működését övező misztikus köd elűzése csábított minket is Paksra. Kíváncsiságunkat a Luca napi nagy hóvihár sem tudta letörni.

Többek fejében most tudatosult az az eddig is ismert tény, hogy a paksi atomerőmű nem más, mint egy villamos energiát előállító üzem. A többi villamos erőműtől annyiban különbözik, hogy az áram előállításához szükséges energiát nem gáz, olaj, szén, stb., elégetésével, hanem az atomreaktorban lezajló maghasadási hőenergia révén állítják elő.

Az üzemlátogatást megelőzően tájékoztatást kaptunk az erőmű biztonsági rendszeréről, és az üzemelés során keletkező veszélyes hulladékok elhelyezésének jelenlegi helyzetéről. A tájékoztatót Paks város polgármester helyettese tartotta. Megnyugtató volt olyan embertől hallani az erőmű nemzetközileg sokszor vizsgált és megfelelőnek minősített biztonságos üzemeltetéséről szóló tájékoztatót, aki egyben a város biztonságáért is felelőséggel tartozik.

A hulladék elhelyezésével kapcsolatban megtudtuk, hogy az oroszországi visszaszállítási nehézségek és bizonytalanságok végett az erőmű átmeneti tárolókat épített és épít a közeljövőben is. Ezekben a tárolókban 50 évig biztonságosan tudják tárolni a nagy radioaktivitású kiegészítő fűtőanyag kötegeket. 2040-ig van idő arra, hogy a végleges elhelyezéshez biztonságos földalatti tárolóhelyet találjanak. A közepes, és a kis radioaktivitású hulladékkelhelyező Bataapáti térségében való megépítésére, a hosszas politikai huzavona után a kormány ősszel végre ígert monddott. Ezzel megoldódik a lassan megtelepülő püspökszilágyi hulladékkelhelyező pótlásának a problémája is.

A tájékoztatót követő üzemlátogatás két részből állt. Az első részben az üzem működéséről kaptunk filmvetítéssel, makettek, képek, grafikonok bemutatásával átfogó, részletekbe menő, bizonyos fizikai előképzettséget is igénylő ismertetést. Megismerkedhettünk az üzem építésének kezdeti munkálataitól a napjainkig folyó tevékenységgel, valamint megismertük az atomreaktor működését, a maghasadás folyamatait és az elektromos áram előállításának lépéseit.

/Folytatás a 3. oldalon/

/Folytatás a második oldalról/

A legnagyobb érdeklődést az urándioxid kapszulákkal fel-töltött fűtőelem félbevágott metszete, és a maghasadások számát szabályozó neutron elnyelő anyagból készült szabá-lyozó rúd váltotta ki. Ezeken a valódi alkatrészekből készített makettekén keresztül vált igazán érthetővé a reaktor műkö-dési elve. A közel kétórás előadás után mindenki számára világossá vált az eddig titokzatosnak tűnő atomerőmű műkö-dése.

Kérdésünkre, a közelmúltban a kővágószőlősi meddőhányóra hozott mészsizapról megtudtuk, hogy a szállítás nem illegáli-san történt. A sugárzás lekötésére használt mészhíg oldatára rendelte meg az üzemtől a MECSEKÉRC Rt. Az elszállított mészsizapot előzőleg hűtvíz regenerálására használták, mely teljesen sugárzásmentes anyag, és az ellenőrző hatóság által bevizsgált és az adott felhasználási célra alkalmasnak minősített termék volt. Az éjszakai órákban történő megérke-zése csak szállítás technikai okok miatt történt. A mészsizap-tárolót a hóvihár miatt nem tudtuk megnézni.

Az üzemlátogatás második részén, a működő üzem megte-kintésén idősebb társaink egy része a nagy távolságok és a több száz lépcsőn való közlekedés miatt nem tudott részt venni.

A villamos energiát előállító zakatoló gépek megtekintése és a több száz méternyi csőrendszer elhagyása után értünk a villamos erőmű lelkéhez, az atomreaktorhoz.

Az üvegfolyósról láthattuk, a reaktor és a pihentető medence tetejét, a nukleáris fűtőanyag-kötegek áthelyezőjét és az ott dolgozók védőöltözet nélkül történő nyugodt munkavégzé-sét. Biztonságérzetünket tovább fokozta, hogy a vezérlő teremben az üzem működését ellenőrző műszerek előtt a dol-

gozó mérnökök szintén védőöltözet nélkül, napi 8 órában végzik a dolgukat.

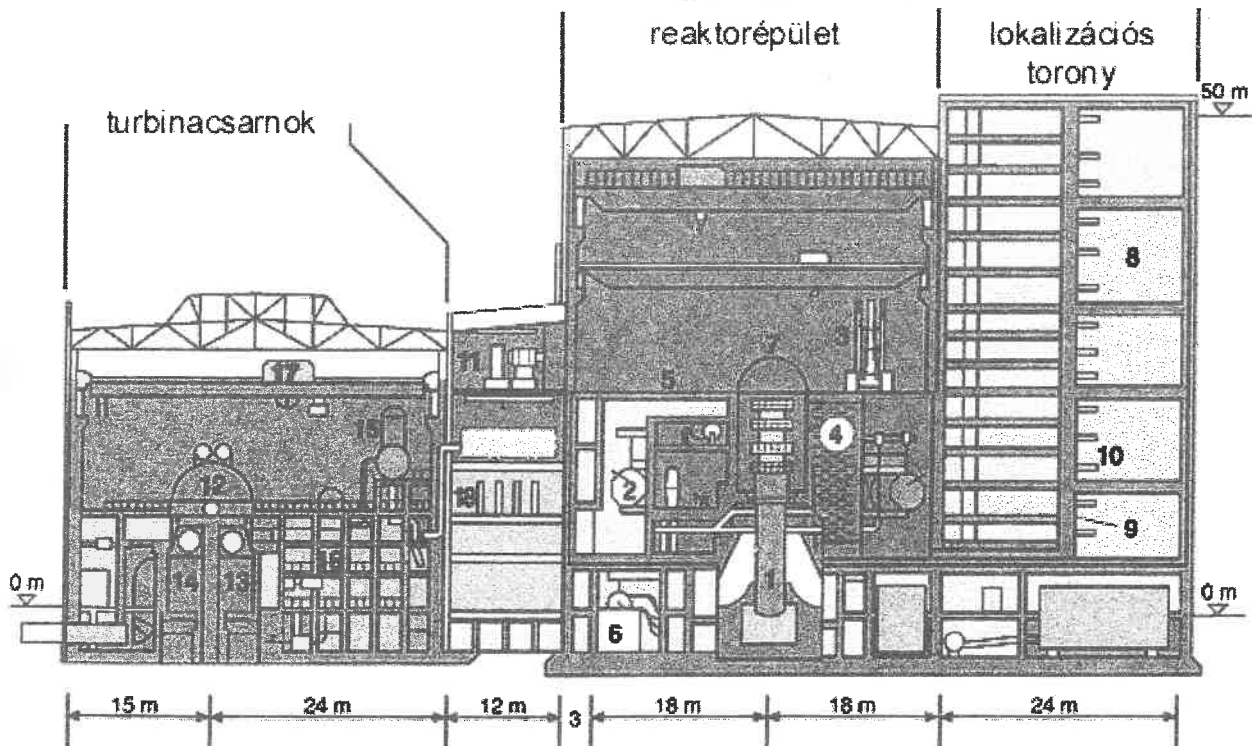
Kérdéseinkre tájékoztatták a csoportot arról, hogy a csernobi-li katasztrófához hasonló baleset itt nem fordulhat elő, mert teljesen más rendszerű a reaktor felépítése és védelmi rend-szere.

Annak ellenére, hogy orosz fejlesztésű, de cseh gyártmányú a Pakson üzemelő reaktor, a volt keleti tömb atomerőművei közül a legkorszerűbb előírásrendszerekkel működik. Az erőműi balesetek kivizsgálása során szerzett tapasztalatok alapján a nemzetközi ellenőrző bizottságok újabb és újabb biztonsági előírásokat, átalakítási kötelezettségeket írnak elő és ezek betartása minden atomerőműre nézve kötelező.

Az üzemlátogatást követő ebéd elfogyasztása után új ismeretekkel és megnyugtató érzéssel léptünk ki az üzem kapuján. Egyedül az bosszantott bennünket, hogy a Pakson előállított és KW-ént csak 6, 00 forintért eladott villamos energiát az áramszolgáltatók miért számlázzák felénk 21, 00 forintért. Az éves szinten 14 milliárd KWH paksi áram értékesítési nyereségéből származó 210 milliárd forintos nyereséget az áramszolgáltatók vajon mire fordítják?

A rossz idő és a rossz közlekedési viszonyok miatt a tervezett városnézés elmaradt. Ezt a programot pótoltuk az előre nem propagált, de megszervezett borkóstolóval. Az agyaggödör néven ismert paksi pincesoron egy tokaji szőlősgazda pincé-jében zártuk a napot. A tokaji és a paksi borhírességek bemu-tatása, és végigkóstolása, vidám hagulattal zárta az estébe nyúló kirándulási programot.

Végezetül, egy kép az atomerőműről azoknak, akik nem tudtak részt venni a kiránduláson.

1 Reaktortartály	2 Gőzfejlesztő	3 Átrakógép
4 Pihentető medence	5 Biológiai védelem	6 Kiegészítő tápvízrendszer
7 Reaktor	8 Lokalizációs torony	9 Buborékoltató tálcák
10 Légcsapda	11 Szellőző	12 Turbina
13 Kondenzátor	14 Turbinaház	15 Gázatlanító tápvízartály
16 Előmelegítő	17 Turbinacsarnok daruja	18 Szabályzó és műszer helyiségek

Irtó és összeállította:
Horváth Jenő

„Ha csordul a Vince, megtelik a pince”

tartja a mondás. Régen följegyzett sokéves tapasztalaton nyugszik ez a megfigyelés. Itt az ideje a borkóstolásnak. Erre az időpontra már kellően fejlettek a borok. Ilyenkor szokták a gazdák a termés előrejelzésére vízbe tenni a lemetszett szőlővesszőket. Ezt a hagyományt elevenítette föl a ZSBK a Pécs Vidéke hegyközséggel közösen az idei évben már harmadik alkalommal. Ezzel kezdődik a már sok éve tartó téli szakmai felkészítés, melynek csúcspontja a hagyományos Borverseny, szívesen fogadták a meghívást nemcsak a helyi, de a környező települések szőlős gazdái is. A megtelt kultúrházban nagy érdeklődés mellett került sor a szakmai ismeretek bővítésére. Tájékoztatót halhattak a Vince nap történetéről több formában is.

Dr. Lisicza István elnök és Bokó Attila Hegybíró a hegyközség helyzetét vázolta röviden, míg az Agrárkamara képviseletében Fonód Judit tartott előadást

aktuális kérdésekről. Havrán István borász a Vince nappal kapcsolatban mondta el gondolatait.

Első alkalommal került sor borszentelésre és megáldására, melyet Tímár György plébános végzett. Ezt követően történelmi időkre visszanyúlva sok új ismeretet adva a jelenlevőknek Vince nappal – borral – kóstolással, áldomásivással összefüggően. Ezek után került sor a megszentelt bor kóstolására, amit sok neves termelő kitűnő borai követett. A vacsora után folytattuk a borok kóstolását sok hasznos tanácsot kapva az értékelő szakemberektől.

A rendezvényünket megtisztelték Kővágószőlős és Boda polgármesterei, a ZSBK elnöke, BM.FM Hivatal főkertésze, a Kutatóintézet, a pécsi önkormányzat képviselői, a Népfőiskolák és Kertbarátok szövetségének vezetői, az Agrárkamara megjelent tagja, támogatóink egy csoportja, a meghívott előadók és a szentelést végző Tímár atya. Dr. Lisicza István a hegyközség elnöke a Vincenap emlékére a felsoroltak részére egy-egy palack megszentelt bort ajándékozott. A rendezvény hátra lévő órái jó hangulatban telt.

A kertbarát munkacsoport programjából

Január 30. (szerda) 18 óra. Korszerű borászati technológiák

Előadó: Havrán István

Február 04. (hétfő) 18 óra. Talajerő pótlás

Előadó: dr. Tamcsu József

Február 11. (hétfő) 18 óra. Biogazdálkodás

Előadó: dr. Tóth Sándorné

Február 18. (hétfő) 18 óra. Zöldség-gyümölcsstermesztés

Előadó: dr. Tamcsu József

Február 25. (hétfő) 18 óra. Növényvédelem

Előadó: Czigány Csaba

Március 03. (vasárnap) 14 óra. Metszési bemutató

Előadó: Havrán István. /Mátyás Ferenc szőlőjében/

Március 09. (szombat) 14 óra. Gyümölcsfametszés

Előadó: Furulyás Demeter. /Morvay József kertjében/

Hogyan tároljuk borainkat

Ennek az első hallásra egyszerűnek tűnő feladatnak a végrehajtása nagymértékben meghatározza a bor fogyasztáskori minőségét. A szakszerű tárolásnak nem csak a minőséget kell megőriznie, hanem annak javulását a bor kedvező fejlődését is elő kell segítenie. Minden tárolóhelyre érvényes, hogy feltétlenül tiszta szagmentes levegőjű legyen. A bor nagyon érzékeny a környezeti szagokra, hamar átveszi azokat, és nem egy kellemes érzés krumpli vagy savanyú káposzta szagú bort szagolni. Kerülni kell a hőmérsékletingadozásokat. Az optimális hőmérséklet pincehideg, fehér és rozé borok esetén 12-14 °C vörös boroknál 14-16 °C. Minden 10 °C hőmérséklet változás esetén kémiai folyamatok sebessége kb. megtízszereződik illetve a tizedére csökken, amely a bor esetében a következménnyel jár, hogy túl alacsony hőmérsékleten a fejlődése gyakorlatilag megáll, túl meleg esetén pedig nagyon gyorsan elvévül (barnás színárnyalat, oxidált íz, széteső jelleg). A borok hagyományos tároló edénye a fahordó. A dongákon keresztül folyamatosan kevés levegővel érintkezik a bor az oxigén, elősegíti az érését. A fahordók tisztántartása előfeltétele a jó bornak.

Az oldalt összeállította: **Varga Géza**
Kertbarát munkacsoport vezetője